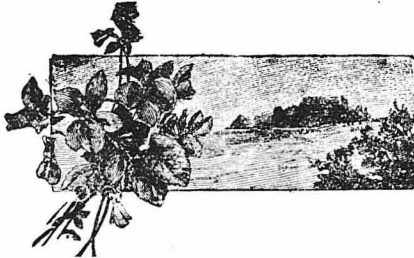


ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ο ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ



Οι άρματωλοι του 'Ολύμπου και η έκστρατεία τους στη Σερβία. Ο Γιωργάκης και ο Τσάρος Αλέξανδρος. Ο Έρωσ του στήν άρματα Στάνα. Η Έπανάστασι του 'Αλεξάνδρου Ύψηλάντη και ο Βλαδιμηρέσκος. Συνταραχτική σκηνή στο στρατόπεδο. Πώς έτιμωρήθη ένας προδότης της Φιλικής Έταιρείας κτλ. κτλ.

Το Βλαχολεϊβαδο εινε

ένα χωριό στα σύνορα Θεσσαλίας και Μακεδονίας, που μπορεί να καυχήται πως γεννησε τους περιφημότερους άρματολους του 'Ολύμπου, τους Λαζαίους. 'Απ' αυτούς κρατούσε γενιά ο Γιωργάκης Λάζος, που ήλπιονόμισε τ' άρματαίους τους κι' όνομάστηκε Γιωργάκης 'Ολύμπιος. 'Η κορομπασία του κι' ή λεβαντιά του ήσαν άξιοθαύμαστες. 'Η ζωή και ο θάνατός του ήπληξαν έποποιία.

Στά 1799 ο Γιωργάκης 'Ολύμπιος συνάξει όλους τους άρματολους που κατέλιπε ο 'Αλλή Πασσάς, τους συντάσσει στρατιωτικά και λέει στην Τουρκιά, που ήταν τότε σε πόλεμο με τη Σερβία: «—Εμεις είμαστε πιστοί στο Δοβλένι. Θέλετε να σας βοηθήσουμε να κνίσετε τη Σερβική Έπανάσταση;»

'Η Ύψηλ' Πάλη έπίστασα και τους έκ'ίλεσε στο Μάτωπο. Έκει ήμισε κι' Ελληνες άρματολοι συνενώθησαν γούγοσα με τους Σέρβους, ενόηθησαν μαζί τους.—σαν Χριστιανοί που ήσαν,—έπεσαν νύχτα στη Τουρκικό στρατόπεδο και το άρπάσαν.

Στά 1803 ο Γιωργάκης 'Ολύμπιος βρίσκεται στο Βουκουρέστι και συνενωσεται με τον Κωνσταντίνο Ύψηλάντη, ήγεμόνα της Βλαχίας για να κτιστοίση ένα άξιόμαχο στρατό. Κι' όταν, μετά από χρόνια, κατέβηκε στη Βλαχία ο Ρωσοικός Στρατός με το στρατόσηο Κοκκινότσοφ, ποήτος ο Γιωργάκης 'Ολύμπιος ύψωνε τη σημαία της Έπανάστασης, μάχεται στο πλευρό των Ρώσων, αλχημολώνεται 3.200 Τούρκους και τους παραδίδει στο στρατόεζρη.

Ο Αύτοκράτωρ Αλέξανδρος για το άνδραγαθήμα του αυτό βγά'ει ήμειοσηρία διαταγή και όνομάει στην Έλληνα το γένος άρχη'ον Γεώργιον Λάζον 'Ολύμπιον συνταγματάρχη του Ρωσοικού Στρατού και τον φοροκάνει τιμής και παράσημα.

Κατά το 1814, όταν ο Αύτοκράτωρ έπληξε στη Βιέννη για το Συνέδριο, πήγε μαζί του, στρατιωτικό σύμβουλο και τον 'Ολύμπιο. 'Από εκεί τότε στέλνει στη Βεσσαραβία υ' έμπιστευτικά γράμματα. 'Όταν ο Γιωργάκης περνούσε από την Αυστοία, χρειάστηκε να ξενοχάσει σε μία μικρή πόλη, τη Μπέλα Τσερβα, όπου έμιασε ότι μένει ή χήρα του παλαιού συμπολεμιστή του Σέρβου Βέλου Πετροβιτς.

'Από σεβασμό στη χήρα του ήρωος φίλου του ο Γιωργάκης έπληξε να την έπισκεφθ'η. 'Η Στάνα ήτανε νέα κόκκινη, σωστή Σλαβική καλλονή και στην πόλη λατρωνόταν απ' όλους για την άρετή της. 'Από τα πλούσια εισοδήματά της έδωσαν πολλοί φορτοί. Ο Γιωργάκης 'Ολύμπιος, ο άαρεμάνιος άρχηγός και ή άμωρηρη χήρα αγαπήθησαν άμεσως, και από το γάμο τους γεννήθηκε ένα αγόγι, ο Μιλάνος και μία κόρη, ή Έσφροσίνη.

\*\*\*

Ο γάμος του 'Ολύμπιου άλλαξε τον τροχό της ζωής του. Ο ήγεμών Καρσιτζάς—που ήταν κρυφα μέλος της Φιλικής Έταιρείας—συνεννοείται μαζί του και τον διορίζει άρχηγό των σαματοφυλάκων του. Ένας βιογράφος του διηγείται:

«...Τόσον εύτοχός και έπιτυχιώς έξετέλεσε τα καθήκοντά του ο Γιωργάκης ώστε εν τ'ω διαστήματι του ύποσηγήματός του τούτου έφάνεσε καθ' όδον τρεις ήμιους έξομύοντες εκ Κωνσταντινουπόλεως και φέροντας μουσικάς διατάγας ν' άποκορπάζουν τον ήγεμόνα του, μόλις φθάσαν εις τ' Ανάκτορα του. Τω αυτοτόρωπος ο Γιωργάκης, κατάχε τας μουσικάς διατάγας του και έδωσε τον ήγεμόνα του».

\*\*\*

'Όταν ο 'Αλέξανδρος Ύψηλάντης άπεφάσισε να βγ'η στη Μολδαβία με τους Ίερολοχιτες του, στο Γιωργάκη 'Ολύμπιο έμπιστεύτηκε τον έαυτό του και την ήπληξησή του. Τόν διένταξε να ύψωση τη σημαία της Έπανάστασης στο Βουκουρέστι, να καταργήση τ' Διοίκηση που ήταν εκεί, να συλλάβη τον ήγεμόνα Σουτού και να συστήση Πρωσομένη Κυβέρνηση από ντόπιους προκρίτους.

Ο Γιωργάκης με το 'Ιππικό του φανάρι σά ήθέλα στον ποταμό Προθύο και έκτελει όσες περισσότερες μπορούσε από τις διατάγες του Ύψηλάντη. Τότε συνέβη και το δραματικό έπεισόδιο του Βλαδιμηρέσκου.

Ο Έλληνορωμάνος αυτός τυχοδιώκτης, ο όποιος επί της Ρωσοικής κατοχής είχε χρηματίσει άρχηγός ενός σώματος Πανδούρων (ένεπλιον έννοσιπον, περιφημον για την άγιοσύνη τους) ύποκρίθηκε ότι άσπάζεται τον Έλληνοικόν άγώνα, με την ύστεροβουλία να τον εκματαλλευθ'η και να γείνη ήγεμον της Βλαχίας. Στρα-

τολογεί λοιπόν και άλλους Πανδούρους, άναστατώνει τη χήρα κηρύττοντας ισότητα κι' έλευθερία, καλώντας όλους τους χριστιανούς στα όπλα, κι' έτσι πυκνώνει το στρατό του.

Στις 18 Μαρτίου 1820 ο Βλαδιμηρέσκος μπαίνει θριαμβευτικά στο Βουκουρέστι, με 2.000 πεζούς και ίππεις. Την άλλη μέρα κερφώνει στην κορφή του καπέλλου του μια φούντα από άσπρο μαλλί—που έσημαίνε ήμεροκινό άξιωμα και άρχίζει να ποζήρη ως ήμεγώ. Ένεργεί τώρα στρατολογία άναχακτική, προμηθεύεται νέα όπλα και κανόνια και στέλναι περιμένοντας: 'Αν ο Ύψηλάντης εύδοκμήρη κατά των Τούρκων διαβ'η κι' αυτός τον Προθύο παρακολουθώντας την έβρασι του Άγίωτος του. 'Αν ο Ύψηλάντης νικήθ'η και καταφύγη στην περιοχή του, να τον πιάση και να τον δολοφονήση, καθώς και τον 'Ολύμπιο!

Ο 'Ολύμπιος όμως κατακόσμευε τις κινήσεις του κι' έπέστηκε πιά ότι έχουν να κάνουν μ' έναν προδότη του Άγώνος, μ' έναν έπίορκο, που τους είχε στήσει το πιά ότιμο καρτέρι.

Στο σώμα του Βλαδιμηρέσκου ύπηρετούσαν και δύο άλλοι Βαλκανικοί άρχηγοί: Ο Σέρβος Χατζ'η Πρόντας και ο Βούλαρος Μακεδόνοχη γενναίο άνθρωποι που μισούσαν την Τουρκική τυραννία και βοηθούσαν με ελλικόνητα τον Άγώνα του Ύψηλάντη. Άμα εκατάλαβαν τους προδοτικούς σκοπούς του Βλαδιμηρέσκου, γράφουν στον 'Ολύμπιο και με άναγούση του φανερώσουν την άληθινα. Ο Γιωργάκης τους άπαντά με παρήγορα λόγια. Τους άπαντά να μέινουν με το Βλαδιμηρέσκο και να ύποκρίνονται ότι δεν έξερουν τίποτες, μέχρι ότου φθάση αυτός.

Στις 21 Μαΐου 1820 ο 'Ολύμπιος παίρνει, μαζί του έφιππη συνδία και διατάζει το στρατό του ν' άκολουθ'η από μακριά, χρισμένος σε μικρά τμήματα, το ένα σε άρετή άπόσταση από το άλλο, για να μη δώσουν ύποψίες στο σώμα του Βλαδιμηρέσκου και ματαιωθ'η ο σκοπός.

Έτσι ο Γιωργάκης έφτασε στο Γκολέτσι και βρήκε το Βλαδιμηρέσκο να κάθεται με τους όπλαρχηγούς. Δραματική σκηνή συνέβη τότε: Ο Γιωργάκης κατεβείναι από το άλογο και περιστοιχιζόμενος από τη συνοδεία του, προχωρεί στο Βλαδιμηρέσκο και του άπευθύνει το λόγο: Με καρδιά ανυποκινήμη, με το πρόσωπο χλωμό από όργη, με τη στάση του νορμίου άπειρητική και έπιθετική ο Γιωργάκης 'Ολύμπιος απαγγέλλει έναντίον του προδότη άρχηγού όλόκληρο κατηγορητήριο, τους μεταχειρίζεται όπως ένας Παισαγλεύης τον ύπόδριο. 'Η φωνή του εινε βροντοώδης και παθητική, έχη τον τόνο του πατριωτικού παλλου. Άναφέρει την παροσμένη του κοινωνική θέσι, την έκτίμηση που του είχαν στο Βουκουρέστι, τις έπίδες που έστήριξαν σ' αυτόν, τους όρκους του και τις ύποσχόσεις του, τις όποιες παραβάλλει με την κατοπινή του προδοτική διαγωγή.

Διαβάζει το σχετικό μέρος του Κανονισμού της Φιλικής Έταιρείας και δύο φορές το άρθρο που μιλεί για τη θανατική ποινή. Έπειτα ο 'Ολύμπιος στρέφεται στους περισταμένους όπλαρχηγούς και τους φωνάει:

— Δέχεσθε, άδελφοί, να έχετε μαζί σας έναν τέτοιο άνθρωπο που έπιβουλεύεται τη ζωή σας και σας όδηγει στο θάνατο:

— 'Οχι! 'Οχι! Άπήνησαν οι περισσότεροί και πρώτοι ο Χατζ'η Πρόντας και ο Μακεδόνοχη.

— Φέλετε λοιπόν σεις, οι πιστοί Χριστιανοί και τίμιοι στρατιωτικοί, να έχτε. Διοικητή σας έναν τέτοιον έπίορκο και άτιμο προδότη της πίστης σας και της άδελφωσύνης μας;

— 'Οχι! 'Οχι!.. Έσένα θέλουμε άρχηγό μας! Εφώναξαν όλοι. Θάνατος στον προδότη!..

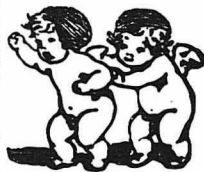
'Η καταπληξής του Βλαδιμηρέσκου εινε άδύνατον να περιγραφ'η. Άφωτος, κατάχλωμος, έμπερος στην τόση τέλμη του Γιωργάκη 'Ολύμπιου, έννοιωσε τα γονάτα του να λυγίζωνται όσαν άκουσε τις έπιδουκμισίες των όπλαρχηγών του...Με παλόν κόπο κατώρθωσε να μουρμούρησει λίγα λόγια τάχα ότι τον παρεγγούθη και τέλος συντριμμένος ειπε ότι θα ζήτηρη συγχώρεσι από τον Ύψηλάντη.

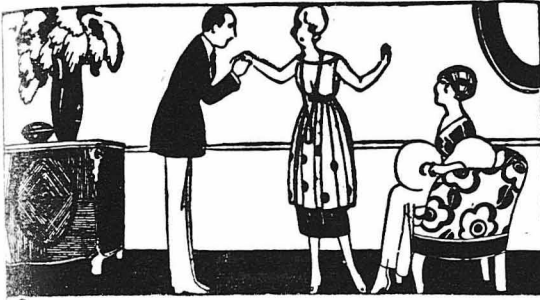
— Άς πούμε λοιπόν, ειπε ο 'Ολύμπιος, στον Ύψηλάντη, τον άρχηγό και πατέρα όλων μας και έλπιζονταί όσαν άκουσε τις έπιδουκμισίες των όπλαρχηγών του...Με παλόν κόπο κατώρθωσε να μουρμούρησει λίγα λόγια τάχα ότι τον παρεγγούθη και τέλος συντριμμένος ειπε ότι θα ζήτηρη συγχώρεσι από τον Ύψηλάντη.

Και για να μη προηβ'η καμιά άντίσταση (γιατί ο Βλαδιμηρέσκος είχε τη σαματοφυλακή του από πιστους Πανδούρους) ο 'Ολύμπιος έρώτησε πάλι τους όπλαρχηγούς:

— Εγάρναιτε και σεις, άδελφοί, να πάμε στον Ύψηλάντη, τον πατέρα μας, για να ένόσωμε όλοι τις στρατιωτικές μας δυνάμεις τις ένα στρατόεσμα έναντιον του κοινού έχθρου.

— Να! Να! Έτσι να κάνουμε, εφώναξαν όλοι.





Η ΒΡΟΧΕΡΗ ΜΕΡΑ

Του Λονγκφελλούς

‘Η μέρα είναι σκοτεινή και κρύα και θλιμμένη Βρέχει κι’ ο άγριος βορριάς μηδὲ στιγμή ἀποσταίνει Τὸ κλίμα ὀκνημὲν πλάνηται στὸ τοίχον ὀσπία ἔξλα, Μὰ ὄλο σκοροπὸν τὸν ἄνεμο τὰ πεθαμένα φύλλα Κι’ ἡ μέρα εἶναι θλιβερὰ καὶ μαυροφορομένη.

Εἶν’ ἡ ζωὴ μου σκοτεινὴ καὶ κρύα καὶ θλιμμένη Βρέχει κι’ ἄγριος βορριάς μηδὲ στιγμή ἀποσταίνει. Στὰ παρῶσιμα τὰ χλωρὰ κρατιέται ἡ σκέψη ἄκοιμα, Μὰ ἐπιπέδες χρονοσφαιρῶτες σκοπεῖ ὁ βορριάς στὸ χῶμα Καὶ μαύρη μέρα ἡ καθεμίᾳ καὶ ἀλιβερὴ διαβαίνει.

Πάψε φωνὴ καρδιά, νὰ κλαίς κι’ ὁ ἥλιος λήμει ἀκόμα Πίσω ἀπ’ τὰ μαύρα σύννεφα. Δὲ βρισκαίται ἕνα στόμα Σὲ λύπη νὰ μὴ στέναζε σὴν τὴ δική σου λύπη : Τέτοια ἡ ζωὴ τοῦ καθενὸς λίγη βροχὴ δὲ λείπει Μηδὲ κι’ ἡ μέρα ἡ θλιβερὴ κι’ ἡ μαυροφορομένη.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΙ!...

‘Ο Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ὁ Πρῶτος εἶχε συνηθίσει ἀπὸ μικρῆς σὲ διασκεδάσεις, ἐντελὲς παράδοξες καὶ ἐξωφρενικὰς. Μιὰ ἀπὸ τὴς «διασκεδάσεις» αὐτὰς τὴς ὁποίας εἶχαν μάθει στὸν νεαρὸ βασιλεὺς οἱ παιδαγωγοὶ τοῦ ἥταν καὶ ἡ ἐξῆς :

Μέσα σὲ μιὰ μεγάλη σάλα ἐμάζεψαν πλῆθος ἀπὸ ἑκατὸ σπουγγί- τοι. Ἐπειτὰ τὰ ἀφῆσαν ἐλεύθερα νὰ πατάξουν, δάζοντας συγχρόνως πολλὰ πεινασμένα γερᾶκια νὰ τὰ κυνηγήσουν.

‘Ο μικρῆς βασιληῆς παρακολουθοῦσε τὸ σπαρακτικὸ αὐτὸ κυνήγι μ’ ἐνθουσιασμό.

‘Όταν δὲ ἐφῆταν πλῆθος ὁ ἥλιος δώδεκα ἑτῶν ἀνεκάλυψε μόνος τοῦ διάφορες διασκεδάσεις γιὰ νὰ περνᾷ τὸν καιρὸ του. Στὸ πάρκο τοῦ παλατιοῦ ζῶσε μιὰ λευκὴ ἐλαφίνα ἡ ὁποία ἦταν τόσο ἡμερη, ὥστε βρωγὰ ἀπὸ τὸ χῆρι τοῦ Λουδοβίκου καὶ φαινόταν νὰ τὸν συμπαθεῖ ἐξαιρετικὰ. Τὸν ἄκουγε ὅποτε τὴν φώναζε καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε σὲν σκυλλάκι. Μιὰ μέρα ὅμως ἤρθε στὸν Λουδοβίκο τὸ κῆφι νὰ σκοτώσῃ τὸ πιστὸ αὐτὸ ζῷον. Ἐπιβροβόλησε λοιπὸν τὴν ἐλαφίνα ἀλλὰ δὲν κατόρθωσε παρά νὰ τὴν πληγώσῃ.

Τὸ ζῷον πήγε σέρνοντας κοντὰ τοῦ γιὰ νὰ τοῦ γλύψῃ τὸ χῆρι, ὅπως συνηθίσε πάντοτε καὶ συγχρόνως σήκωσε τὸ λυπημένον μᾶτι τῆς ζητώντας βοήθεια ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιο ποῦ τὴν εἶχε πληγώσῃ. ‘Ο Λουδοβίκος ὅμως δὲν συγκινήθηκε καθόλου ἀπ’ ὅλα αὐτὰ καὶ διάταξε ἕναν ὑπηρέτη νὰ τραβήξῃ τὸ ζῷον μακρότερα. Κατόπιν ἐξηκολούθησε νὰ τὸ πυροβολῇ ἕως ὅτου τὸ σκότωσε!...

Βεβαίως δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ περιμένῃ ὅτι ἕνα παιδί μὲ τέτοια ψυχὴ θὰ ἀποκοῦσε ἀπάνθρωπα αἰσθημάτων ὅταν μεγάλωνε... Καὶ κατὰ τὸ 1740 ὅταν ὁ λαὸς βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ λεηλατήσῃ ἀπ’ τὴν πολλὴ πείνα τὰ ἀρτοποιεῖα, ὁ Λουδοβίκος δὲν ἔκανε τίποτε γιὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς ὑπηκόους του. Ἐβίαισε ἐντελὲς ἀδιάφορος μισοστά στὴν τσῆν δυστυχία καὶ δὲν ἐγκατέλειπε οὔτε τὴς διασκεδάσεις του, οὔτε τὰ κυνήγια του. ‘Όταν δὲ καρδινάλιος Φλερὸς τὸ μίλησε γιὰ τὴν φρικτὴ αὐτὴ κατάσταση καὶ τοῦ ἐτόνισε ὅτι τὸ στέμμα ἔχει καθήκον νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸν λαὸ, τοῦ ἐτόνισε ἀπλῶς τὴν ῥαχὴ του, χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ καμμιὰ ἀπάντησιν.

Ἀργότερα ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς ἐπέστειλε εἰς τῆς βίαις χιλιάδες ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του γιὰ νὰ ἀποικίσουν στὰς γαλλικὰς κτήσεις τοῦ Μοισοῦπι. Οἱ ἀστυνομικοὶ τὸν ἐζηλεῖ τὴν συνεισφοράν κατὰ χιλιάδες ζῆτιάνους καὶ τοὺς ἀλλήτε τοὺς ἔβρασαν μὲς στὰ καράβια καὶ τοὺς ἐπέστειλαν στὴν Ἀμερική. Οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς δυστυχισμένους αὐτοὺς πέθαιναν κατὰ τὸ ταξίδι καὶ καὶ τοὺς λίγους ἐβρῆσαν στὸν τόπο τοῦ προοριζομένου τῶν γιὰ νὰ εἰδῶν ἕκαστὸν οἰκτρότερο τέλος ἀργότερα!...

Ο «ΚΑΠΝΟΣ ΤΟΥ ΤΣΙΤΕΝ»

‘Ένας ἀπὸ τοὺς διασημότερους στρατηγούς τῆς Γερμανίας ὁ φίλος τοῦ Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου στρατηγῆς Ἰωακίμ φὸν Τσίτεν, ἦταν μακροχρόνιος καπνιστὴς καὶ μόνον ὅταν ἔβρωγε καὶ ὅταν κοιμόταν ἀπαγορεύετο τὴν ἀγαπημένην πίπα του. Μὰ μέρα ὅμως τοῦ συνέβη ἡ ἀτυχία νὰ ἐσχάσῃ ὅτὸ σπῆι τὴν καπνοσκόπιλα του. Ἦταν συνεπὲς καταφορικισμένος ποὺ ἐπερηθῆκε τὴν ἀγαπημένην του συνηθία καὶ προκειμένου νὰ μὴν κενώσῃ τὸ δόλιον, προσπάθη νὰ ἀγοράσῃ καπνὸ ἀπὸ τὸ πρῶτον καπνοπωλεῖο ποὺ βρέθηκε μπροστὰ του.

‘Ο κ. Μπρόμμικ, ὁ ἰδιοκτῆτης τῶν καπνοπωλείων ἐδαρσιτῆθηκε ἐξαιρετικὰ ποὺ ἐδέχθη τὸν κατῳκτῆτὴ τὸν ἴδιον ἐισήμα σ’ ὅλη τὴν πόλιν γέρο-Τσίτεν. Ἀντιθέτως ὁ Τσίτεν δὲν φαινόταν καθόλου ἐνθουσιασμένος ἀπὸ αὐτὸ ποῦπαθε.

Μολταῦτα πρὸς μεγάλῃν του ἐκπληξίν ὁ καπνὸς ποὺ ἀγόρασε ἦταν ἐξαιρετικὰ καλὸς καὶ ὁ γέρο-στρατηγὸς ἔβγαλε πλῆθος τακτικὸς παλᾶτες τοῦ καπνοπώλου ἐκεῖνον, πήγαυε μάλιστα συχνὰ ἐκεῖ καὶ κουβέντιαζε μὲ τὸν καπνοπώλῃ καὶ μὲ τὴν γυναίκα του.

‘Όταν ὅμως ἐγνωσθῆκαν κῆπος περισσότερο ὁ στρατηγὸς ἀντελήφθη ὅτι κατὶ στενοχωροῦσε τοὺς δύο γέροντες. Καὶ ἀπὸ τοὺς ῥήτρας ἀπανειλημμένως ἔμαθε ἐπὶ τέλους ὅτι τὸ καπνοπωλεῖο τῶν φίλων του δὲν πήγαυε καὶ τὸς καλὰ.

‘Ο γέρο-Τσίτεν εἶχε ποῦλ πονετικὴ καρδιά. Συγκινήθη ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτὴ καὶ ἐσπάζε ἐπὶ τοὺς ὦρα τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ βρῇ μὲ τὴν τρόπο θὰ μπορούσε νὰ τοὺς βοηθήσῃ.

Μιὰ ἡμέρα πῆγε προί-προι! στὸ καπνοπωλεῖο κι’ ἔδωσε στοὺς ἐκπληκτικούς καπνοπώλους ἕνα χαρτί.

Στὸ χαρτί αὐτὸ ἦταν γραμμένη μὲ ἀκανόνιστα γράμματα τὰ ἐξῆς : ‘Απ’ τὸ καπνοπωλεῖο αὐτὸ ἀγοράζετε τὸν καπνὸν τοῦ ὁ Γέρο-Τσίτεν. Μιμηθεῖτε τὸν λοιπὸν!...

‘Ο καπνοπώλῃς κῆτιαζε ἐκπληκτικὸς πότε τὸ χαρτί καὶ πότε τὸν στρατηγὸ.

– Λοιπὸν δὲν καταλαβαίνατε τίποτε ; ῥώτησε ὁ Τσίτεν. Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπλοῦστατον. Ἀρχίζετε νὰ φτιάττετε ἀφῆθνα καὶ ἔτσι ποῦλ μεγάλα πακέτα ἀπὸ τὸν καπνὸν ποὺ ἀγοράζω ἐγὼ καὶ ποῦ εἶνε πραγματικὸς ἐξαιρετικὸς καὶ ἔμπανος καθὲς πακέτο δάξτε τὴν εἰκόνα μου. Κάτω δὲ ἀπο τὴν εἰκόνα μου γράψτε : Καπνὸς τοῦ Τσίτεν. Τί λέτε γι’ αὐτὸ;

Οἱ δύο γέροντες ἦσαν διακροσμένοι ἀπὸ τὴν συγχίνην καὶ ἵπερευτυχεῖς. Ἐννοεῖται ὅτι ἔδωσαν ἀμέσως σ’ ἐνέργεια τὸ σχέδιον τοῦ γέρο Τσίτεν καὶ ἡ «κρηλίμα» τοῦ ἐπέτυχε σὲ τέτοιον σημεῖο ὥστε ἔβγαν πραγματικὸς πλοῦσι. Ὅλοι ἤθελαν νὰ ἀγοράζωυν καὶ νὰ κινῶν ἀπὸ τὸν καπνὸν τοῦ Τσίτεν καὶ ἡ φήμη Μπρόμμικ ἔβγαυε σὲ λίγο πασιγνωστὴ ὅλο τὸ Βερολίνο ἐξ αἰτίας τοῦ γέροντος στρατηγῆ ποὺ εἵπαίς γιὰ πρῶτη φορὰ τὸν ρόλο τοῦ ρεκλαμαδῶρου!...

γιατὶ ἄλλ’ οὐδὲς χανόμεσται ! !

Τὴ στιγμή ἐκείνη καὶ ὄλος ὁ στρατὸς τοῦ Ὀλυμπίου εἶχε συγκεντρωθεῖ γύρω ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τοῦ Βλαδιμηρέσκου, τὸ περικυκλωσας, κατέλαβε νὰ γύρω πυροβόλα, χύθηκε πυκνὸς καὶ ὀρηκτικός, ἀπομάκρυνε τοὺς σωματοφύλακας του, κι’ ἔτσι ὁ Βλαδιμηρέσκος ἀπόμεινε μόνος καὶ ἀημέλωτος. Οἱ πιστοὶ τοῦ Ὀλυμπίου ὀρροῦν τότε, ἀρπάζουν τὸ Βλαδιμηρέσκο, τὸν βάζουν σ’ ἕνα ἄμαξι καὶ τὸν μεταφέρουν γρήγορα στὴν Τερβίδα, σὸ στρατόπεδο τοῦ Ὑψηλάντη.

Ἀμέσως συνεκροτήθη τὸ πολεμικὸ συμβούλιον, τὸ ὁποῖον, μετὰ σύντημο διαδικασίας, κατεδίκασε τὸ Βλαδιμηρέσκο παμψηφί σὲ θάνατον.

‘Ο Ὑψηλάντης δὲν ἤρθε νὰ γείνη ἡ θανατικὴ ἐκτέλεσις πομποδῶς, γιατί δὲν μπορούσε νὰ λησμονήσῃ τὴς ὑπηρεσίας τοῦ Βλαδιμηρέσκου στὴν ἀρχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τὴν ἰδιότητά του ὡς ἀρχηγοῦ ἄλλ’ ἡ κατάσταση ἐβραβίλε τὴ σκληρὴ ἀνάγκη νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ποινή, γιὰ παραδειγματισμό.

‘Ένας ὑπερισπότης τοῦ Ὑψηλάντη ὁ Γαρνὸφσκης καὶ τρεῖς στρατιῶτες, οἱ Ὀρφανὸς, Καραβιάς καὶ Καραβελόπουλος, ἔλαβαν τὴν διαταγὴ νὰ θανατώσουν τὸν κατάδικον. Τὸν ἔβησαν λοιπὸν σιδηροδρομῶν, κατὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς 26ης Μαΐου καὶ τὸν ἔβρασαν ἕως ὅπου τὰ ὄχημάτα, στὴ μεσημβρινὴ ἀκρὴ τῆς πόλεως. Ἐκεῖ δύο στρατιῶτες, ὁ Νικόλαος Πόργας καὶ ὁ Γεράσιμος Βαρβάβας εἶχαν ἀνοίξει τὸν τάφο τοῦ κατάδικου κι’ ἐπεβίβασαν. Θὰ ἐβγίνοτον ἐκτελεσταὶ καὶ νεκροθάφτες...

Μόλις ὁ Βλαδιμηρέσκος, σὸ ῥῶς τοῦ φαναριστοῦ, εἶδε τὸν τάφο του καὶ τοὺς δύο στρατιῶτες ποὺ ἔστειλαν πλᾶνὴ μὲ τὰ φτυάρια, τὰ γονάτια τὸν ἐλύθησαν ἀπὸ τὸ φόβον. Ἐνας στρατιῶτης ἄρπαξε τὸν κατάδικον καὶ μὲ μιὰ ἀσπριαταῖα κίνησι τὸν ἔβριξε κατὰ γῆς, σὸ δειλὸς τοῦ τάφου, γονατιστὸς. Ἀμέσως ὁ Πόργας ἐβγάλα μιὰ τερσαστὴ μάχαιρα καὶ μ’ ἕνα χτύπημα ἀπέκοψε τὸ κεφάλι τοῦ Βλαδιμηρέσκου, ποὺ δὲν ἐφόρτισε νὰ πᾶσὸ μὰ λέξι : « Α ἄ ν ρ ! »

Καὶ ὁ ἱστορικὸς γράφει : «... Τοιοῦτον ὑπέβηξ τὸ τέλος τοῦ προδῶτου Θεοδῶρου Βλαδιμηρέσκου ἐπινοήσαντες ὡς ἐπίδοχον καὶ βίαιον ὡς προδῶτον. Ὁ Γιωργάνης Ὀλύμπιος σ’ ἕνα φίλον τοῦ ἔγραψε σχετικῶς :

«... Ὁ δόκος, ἀδελφε, εἶνε ἱερὸς καὶ ἡ Θεία Πρόνοια τιμωρεῖ πάντοτε τοὺς παραβαίνοντας αὐτὴν. Ἡ Θεία λοιπὸν δὴν ἐπιώρησε τὸν ὀδῶρον καὶ ὄχι ἡμῖς, ἐπειδὴ ὁ αἰμοβόρος οὗτος ἄνθρωπος ἔγινε ἀδελφικὸν καινολογικὸν αἷμα τῶν στρατιωτῶν του, φοιτῶν αὐτοὺς κρυφίως διὰ νυκτός, ἐξέλεγε δὲ πρὸς τοὺς τοὺς καλλιτέρας, ὡς ἀληθῆς οραγῶν. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὀδῶρου ἀπεπειράθη ν’ ἀπαγοισίη πέντε τῶν καλλιτέρων κατεπαναγῶν, καὶ ἀπηγγέλλον πρᾶγματῶν ἕνα. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐσώθησαν χάρις εἰς τὴν ἐπιβίβασιν τοῦ Χατζὶ Πρῶτου καὶ τοῦ Μακεδόνου. Αἱ εἶνε λοιπὸν ὁ Θεὸς δίκαιος κριτῆς ; »

Μετὰ τὸ ἐπιστάλιον αὐτὸ ὁ Γιωργάνης Ὀλύμπιος ἐσυνέχισα τὴν πατριωτικὴν δράσιν του, τὴν ὁποίαν τὸ διηγηθῶμεν σὲ ἄλλο φύλλον, καθὼς καὶ τὸν ἐπικὸ θάνατον του.

‘Ο Ἱστοριοδότης